
Kandidáti na prezidenta diskutovali na Univerzitě Karlově

Kandidáti na prezidenta diskutovali na Univerzitě Karlově

Šest kandidátů na post prezidenta přijalo pozvání rektora Univerzity Karlovy, katedry mezinárodních vztahů IPS FSV UK a Prague Security Studies Institute a přišlo 28. listopadu na akademickou půdu vést debatu o problematice bezpečnosti a zahraniční politice.

Rektor Univerzity Karlovy prof. Václav Hampl v úvodu posluchače upozornil, že veřejné vysoké školy musí být apolitické, což znamená, že univerzity nemají stranit žádným konkrétním politickým stranám či subjektům ani je propagovat. „První přímá volba prezidenta v naší zemi je však věc, která je velice významná, a proto když jsem byl osloven naším dlouhodobě spolupracujícím partnerem Prague Security Studies Institute s návrhem uspořádat odbornou debatu na téma, které se na univerzitě dlouhodobě provozuje, měl jsem za to, že uspořádání takovéto věcné debaty je právě tou veřejnou službou, kterou je univerzita povinna veřejnosti poskytovat,“ uvedl rektor. Odbornost debaty byla garantována katedrou mezinárodních vztahů IPS FSV UK.

Aby byla zajištěna politická nestrannost, byli pozváni všichni adepti na prezidentský úřad. Do Modré posluchárny Univerzity Karlovy nakonec podle svých časových možností dorazili Mgr. Jiří Dienstbier ml., Ing. Jan Fischer, CSc., Táňa Fischerová, Karel Schwarzenberg, MUDr. Přemysl Sobotka a Ing. Miloš Zeman, CSc.

Téměř dvouapůlhodinová diskuse měla přesně danou formu. Všem kandidátům bylo určeno deset stejných otázek, z nichž pět položili moderátoři setkání, čtyři směřovaly od studentů v publiku a závěrečná otázka byla vyhrazena pro rektora Univerzity Karlovy prof. Václava Hampla. Na odpovědi měli kandidáti k dispozici 45 vteřin, čas byl sledován digitální časomírou. V původním plánu diskuse bylo doplnění vždy jedné odlišné podotázky pro každého účastníka, z časových důvodů se však od tohoto scénáře muselo v průběhu večera upustit.

V úvodním kole odpovědi měli kandidáti na post prezidenta představit svou vizi bezpečnostní a zahraniční politiky. Všichni se shodli na tom, že prioritou jsou pro Českou republiku vztahy se sousedními státy, které by nám mohly být rovněž inspirací, jak se vyrovnávat s ekonomickou krizí. Druhá otázka směřovala k představě o formě politické integrace a diskutující se dotkli jak problematiky zavedení bankovní unie, tak propustnosti hranic.

Třetí otázka byla položena studentkou FSV, kterou zajímalo, jaké má ČR prostředky k zajištění své energetické bezpečnosti. Proti jaderné energii se důrazně postavila Táňa Fischerová, která by daleko více preferovala obnovitelné zdroje energie. V jádru nevidí potenciál ani Jiří Dienstbier, který by nechal stávající elektrárny dožít a vydal se raději cestou nových technologií a menších zdrojů. Naopak Miloš Zeman si myslí, že Česká republika má pro využívání jádra dobré podmínky, a měl by nastat čas, aby se skončilo se solárním šílenstvím. Pro jádro by byl i Jan Fischer, který souhlasí s dostavbou Temelína. Jaderné energie se nebojí ani Přemysl Sobotka, i když, jak uvedl, jako rentgenolog ví, jak může záření škodit. Využívání jaderné energie je pro příštích dvacet let nezbytné i pro Karla Schwarzenberga.

Další dotazy se zaměřovaly na vztah České republiky a USA, priority v české armádě, posílení konkurenceschopnosti českých firem na zahraničních trzích, disonanci ve vztahu prezident–premiér–vláda, na postoje k lidským právům či vztah Evropské unie k bankrotujícím zemím jižní Evropy.

Poslední otázku mohl účastníkům diskuse položit rektor UK Václav Hampl, jehož zajímalo (neboť i když byla diskuse odborná, přece jen se odehrávala v samém srdci Univerzity Karlovy), která kritéria by pro ně jako prezidenty byla rozhodující při udělování státního vyznamenání za vědu, výzkum či vzdělání.

Jak odpověděli jednotliví kandidáti?

Jiří Dienstbier: „Prezident by měl ocenit vynikající osobnosti z různých oblastí společenského života. Samozřejmě vědci, ale i lidé, kteří se věnují vzdělání a pomáhají tomu, abychom byli kultivovanou a vzdělanou společností, si ocenění také zaslouží. A zaslouží si i slušné financování.“

Miloš Zeman: „Prezident, ať už to bude kdokoliv, by s výjimkou sportovců měl ocenit až lidi středního a vyššího věku, protože obvykle až tak od šedesáti let je za nimi vidět nějaká konkrétní práce, a to bez ohledu na to, jestli jsou to vědci nebo jiní. Pokud by Baťa neměl vysokou školu, ocenil bych ho raději než člověka, který vysokou školu má, ale v životě nic pořádného nedokázal.“

Karel Schwarzenberg: „Nejsem toho názoru, že pouze ve věku stařeckém by měl člověk získat ocenění, neboť některých výsledků bylo dosaženo i lidmi mladšími, tak jako hrdinové jsou někdy mladí. Český vědec by ale spíše ocenil nějaký grant, než když mu dáte metál.“

Táňa Fischerová: „Je vždycky radost, když má společnost dostatek lidí, kterých si může vážit jak po odborné, tak morální stránce, protože to není vyznamenání jen pro toho konkrétního člověka, ale je to také známka pro společnost,“

že má koho si vážit a že má určité vzory. Postrádám trochu diskusi, zda má být ocenění jen za odbornou činnost, nebo jestli to má být současně osobnost mravní. Já osobně bych se přikláněla k tomu, že by to mělo být spojené.“

Přemysl Sobotka: „Vyznamenání je jedna z krásných pravomocí prezidenta republiky a myslím si, že oba porevoluční toho využívali. Máme za sebou historii druhého a třetího odboje, máme za sebou množství vědců, sportovců, umělců... V tomto trendu bych já bez ohledu na věk pokračoval.“

Jan Fischer: „Jsem rád, že máme takové osobnosti ve vědě a výzkumu, které byly vyznamenány, a skutečně to jsou formáty nejen tuzemské, ale znají je i v cizině. Dovedu si představit, že by vyznamenaných mohlo být i o něco víc. Rozhodně bych je nelimitoval věkem, to nepovažuji za dobré. Při posledním ocenění jsem však postrádal větší počet žen, čímž však nevolám po nějaké pozitivní diskriminaci.“

Modrá posluchárna UK, která byla zaplněna do posledního místa, odměnila účastníky debaty potleskem. Svě zážitky si pak studenti ještě vyměňovali v hloučcích na chodbách nebo ve studentském klubu v suterénu budovy.